

GÜNLÜDÜR

Sayı : 64272063-610- **23486**
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-1953)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 15.02.2016 tarihli ve 43452547-120.07-18961 sayılı yazısı.

Şanlıurfa Milletvekili Sayın İbrahim AYHAN'ın tarafıma tevcih ettiği 7/1953 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Dr. Berat ALBAYRAK
Bakan

Ek :7-1953 Esas Numaralı Önerge Cevabı (3 sayfa)

Sorular 1, 6:

21. yüzyılda, Türkiye'nin en büyük barajı olan, aynı zamanda ülkenin önemli elektrik üretim santrali bulunan Atatürk Barajı'nın bulunduğu Şanlıurfa ilimizdeki elektrik kesintileri vatandaşları çileden çıkarıp toplumsal olaylara neden olmaktadır. Yoğun elektrik kesintileri yüzünden gösteri, yürüyüş, yol kapatma hatta trafo yakma olayları yaşanmaktadır.

Elektrik kesintileri il genelinde genel bir sıkıntı olmakla birlikte, son aylarda Siverek ilçemizde özellikle de Haliliye, Abdalağa ve Fırat mahallelerinde yaşanan yoğun elektrik kesintileri vatandaşları çok ciddi anlamda mağdur etmektedir. Kış koşullarından dolayı ısınamayan vatandaşlarımız hastalıklarla karşı karşıya kalmakta; cihaza bağlı olarak yaşayan vatandaşlar, sınava hazırlanan çocuklarımız ve gençlerimiz, esnaflarımız büyük sıkıntı yaşamaktadırlar.

Vatandaşların ve mahalle muhtarlarının DEDAŞ ilçe ve il müdürlükleri, mülki idare amirleri ile yaptıkları tüm görüşmeler sonuçsuz kalmış vatandaşların mağduriyeti devam etmektedir.

Bu bağlamda;

- Vatandaşların elektrik ihtiyaçlarını düzenli bir şekilde karşılamak görevleriniz arasında yer almakta mıdır?
- Siverek ilçemizde yaşanan bu elektrik kesintileri ile ilgili yaptığınız herhangi bir çalışma var mıdır? Varsa bu çalışmalar nelerdir?

Cevaplar 1, 6:

Bölgede hizmet veren Dicle Elektrik Dağıtım AŞ ülke genelinde elektrik dağıtım hizmeti veren diğer 20 dağıtım şirketinde olduğu gibi, hizmet verdiği bölge dâhilinde 6446 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 9 uncu maddesi hükümleri uyarınca elektrik dağıtım hizmetlerini yürütmekle sorumludur.

Elektrik Dağıtım Şirketlerinin sunduğu hizmet kalitesini belirli bir seviyeye getirmek ve iyileştirme sağlamak için mevzuatta çeşitli usuller izlenmiştir. Bunlar;

- Süre, eşik değer, teknik parametrelere ilişkin standart değerler vb. belirlenmesi,
- Bu değerlerin ihlali veya aşılması halinde ilgili tarafa tazminat ödenmesi,
- Bu uygulamaların denetiminin temini için kullanıcılara çeşitli haklar sağlanması,
- Genel kalite göstergeleri üzerinden ödül/ceza mekanizması oluşturularak dağıtım şirketlerini kaliteyi iyileştirmeye teşvik edilmesi olarak sıralanabilir.

Elektrik enerjisinin kesintisiz ve kaliteli olarak tüketicilere arzı, "Elektrik Dağıtım ve Perakende Satışına İlişkin Hizmet Kalitesi Yönetmeliği" çerçevesinde; tedarik sürekliliği ve teknik kalite olarak ölçülmektedir. Elektrik dağıtım şirketlerinin tedarik sürekliliği, teknik ve ticari kaliteye ilişkin durumları ve yıllara sari gelişimleri Elektrik Dağıtım ve Perakende Satışına İlişkin Hizmet Kalitesi Yönetmeliği kapsamında Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na (EPDK) sundukları tablolar vasıtasıyla izlenmektedir. Bu veriler doğrultusunda belirlenecek kalite faktörüyle şirketlerin hizmet kalitesinin gelir tavanlarına pozitif veya negatif olarak yansıtılması ve böylece şirketlerin ilgili mevzuatta belirlenen kaliteye dair hedeflere ulaşmasının teşvik edilmesi amaçlanmaktadır.

Bölgede kaçak elektrik kullanımı çok yaygın ve yüksek seviyelerde gerçekleşmekte olduğundan kaçak elektrik kullanımının yoğun olduğu bölgelerde, dağıtım tesislerinin kontrolsüz olarak kapasitesinin çok üzerinde çalışması/yüklenmesi sebebiyle oluşan kalıcı ve/veya yüksek hasarlı arızaların giderilmesinin normalin çok üzerinde zamanlar alması ve söz

konusu kontrolsüz kullanımlardan kaynaklanan işletme zorluklarından dolayı dağıtım şebekesinin normal koşullarda işletilmesi, kaliteli ve sürekli enerji sağlanması nerdeyse imkânsız hale gelmektedir.

Şanlıurfa ili, Siverek İlçesi dâhil olmak üzere, Dicle Elektrik Dağıtım AŞ hizmet bölgesinde oluşan elektrik kesintilerinin, genellikle kaçak elektrik kullanımının sonucu oluşan aşırı yüklenme ve zorlamalar sebebiyle meydana gelen arızalardan kaynaklandığı değerlendirilmektedir. Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş. bölgesindeki kayıp/kaçak oranları ülkemizin ortalama değerlerinin ve sürdürülebilir sınırların çok üzerinde gerçekleşmektedir.

Bölgede elektrik dağıtım hizmetlerini yürüten Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş. tarafından konu ile ilgili tüketici şikâyetleri ve incelemelerde düzenlediği cevaplarda Şanlıurfa ili de dâhil olmak üzere, bölgede bulunan Diyarbakır, Mardin, Urfa, Batman, Siirt ve Şırnak illerinde planlı bakım onarım çalışmaları, dışında düzenli elektrik kesintisi uygulanmadığı, oluşan elektrik kesintilerinin, arıza kaynaklı olduğu, arıza kaynaklı kesintilerin ise büyük bölümünün bölgede yaygın olarak kullanılan aşırı kaçak elektrik kullanımının sonucu oluşan aşırı yüklenme ve zorlamalar sebebiyle meydana geldiği belirtilmektedir. Bununla birlikte, bazı yerleşim yerlerinde bölgenin ulaşım şartlarından kaynaklanan sorunlardan dolayı hat ya da tesislerin tamiri daha uzun zaman almasına; kesinti ve arızaların sıklıkla oluşması ise hat ve tesislerde genel olarak yıpranmaya ve daha ağır hasarlara sebebiyet vermekte ve arızaların giderilmesinin daha uzun zaman almasına yol açmaktadır.

Soruna yönelik kalıcı çözümün, kaçak elektrik kullanımının yönetilebilir seviyelere indirilmesi ile sağlanabileceği; bölgede kullanılan kaçak elektrik seviyesinin diğer bölgelerdeki seviyelere indirilmesi ile söz konusu elektrik kesintilerinin de diğer bölgelerle aynı seviyede oluşacağı değerlendirilmekte olup sorunun çözülmesine yönelik olarak, kaçak elektrik kullanımı ile mücadeleye yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Şanlıurfa ve bölgede bulunan diğer şehirlerde, Dicle Elektrik Dağıtım AŞ tarafından eski ve yetersiz enerji iletim hatlarının yenilenmesi, dağıtım hatlarının yeraltına alınması vb. hizmetler ilgili mevzuat doğrultusunda yapılan planlamalar dâhilinde, belirlenen yatırım miktarları çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Bölgede yaşanan elektrik kesintileri, yukarıda da belirtildiği üzere, büyük ölçüde aşırı seviyede kaçak elektrik kullanımı ile ilgili olup, elektrik kesintilerinde asıl sebebini teşkil eden kaçak elektrik kullanımıyla mücadele de lisansı kapsamındaki yükümlülüğü gereği bölgedeki dağıtım şebekesini işletmekle görevli dağıtım şirketi tarafından yürütülmektedir. Bununla birlikte mevzuatta kayıp ve kaçağı düşürmeye yönelik teşvik düzenlemeleri bulunduğundan dağıtım şirketlerinin kayıp kaçağın düşürmesi hem diğer tüketicilerin hem de kendi menfaatleri gereğidir.

Sorular 2, 3, 4, 5:

-Siverek ilçemizde yaşanan elektik kesintilerinin nedenleri nelerdir? Bunları nasıl ve ne zaman çözmeyi düşünüyorsunuz?

-Siverek ilçesi Haliliye, Abdalağa ve Fırat mahallelerine elektrik sağlayan trafolar ne zaman kurulmuştur?

-Bu trafoların kurulduğu tarihteki Haliliye, Abdalağa ve Fırat mahallelerindeki hane, iş yeri ve nüfus sayısı kaçtır?

-Bu gün itibari ile Haliliye, Abdalağa ve Fırat mahallelerindeki hane, iş yeri ve nüfus sayısı kaçtır?

Cevaplar 2, 3, 4, 5:

Dicle Elektrik Dağıtım AŞ'den önergede yer alan hususlara ilişkin bilgi talep edilmiş olup, Bakanlığımıza cevaben iletilen bilgi aşağıda özetlenmiştir.

Bölgede, elektrik çoğunlukla kayıt dışı yollar ile sayaçtan geçirilmeden kullanıldığından kayıp kaçak oranları oldukça yüksektir. Elektriğin, usulsüz bir şekilde yaz mevsiminde, tarımsal sulama ve klima, kış mevsiminde ise ısınma amaçlı olarak kullanılması iletim ve dağıtım hatlarında aşırı yüklenme, gerilim dalgalanmaları ve arızalara yol açmaktadır.

Kayıp kaçağın yüksek olduğu birçok yerleşim yerinde olduğu gibi Siverek ilçesinde de aynı sorunlar yaşanmaktadır. Normal kullanım şartlarına göre projelendirilen bir şebekeye kayıt dışı kullanım yapılarak nominal değerlerin çok üzerinde yüklenme yapılması halinde arızalar yaşanmakta dolayısıyla kesinti teknik olarak kaçınılmaz olmaktadır.

Kesinti ve kayıp kaçağı azaltmaya yönelik, Şanlıurfa ilinde Siverek ilçesini de kapsayan 2015 yılında 8 proje gerçekleştirilmiş, 2016 yılında ise 9 proje geliştirilmiş ve uygulama aşamasına gelinmiştir. Usulsüz elektrik kullanımını engelleyici yönde gerçekleştirilen projelerin uygulanması sırasında kaçak elektrik kullanamayacağı endişesi ile vatandaşlar tarafından fiziki müdahaleye varan tepkiler gösterilmektedir.

Siverek ilçesi Haliliye, Abdalağa ve Fırat Mahallelerinde toplamda 11 adet trafo bulunmakta olup bunların 6 tanesi 2009-2015 yılları arasında kurulmuştur. Trafo artış oranı %120'dir. Siverek'in 2009-2015 yılları arası nüfus artış oranı ise % 16'dır.

Şanlıurfa ilinde elektrik arıza hizmetinde 476 personel ve 76 araç, Siverek ilçesinde ise 58 personel ve 10 araç görevli olup 7/24 vardiyalı olarak çalışılmakta ve meydana gelen arızalara en kısa sürede müdahale edilerek tüketicilere kesintisiz ve kaliteli bir enerji vermek için yoğun çaba sarf edilmektedir.

Soru 7:

Yaşanan elektrik kesintilerinden ve bu kesintilerin süreklilik arz etmesinden dolayı sorumluluğu bulunan ilgililer hakkında açılmış herhangi bir idari işlem başlatılmış mıdır? Başlatılmışsa ne aşamadadır/sonucu nedir? Başlatılmadıysa başlatmayı düşünüyor musunuz?

Cevap 7:

Elektrik Piyasası Kanunu'nun 15 inci maddesinin birinci fıkrasında özetle dağıtım şirketlerinin denetiminin Bakanlığımız tarafından yapılacağı ve Bakanlığın dağıtım şirketlerinin denetimini bu konuda ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarınca yetki devretmek suretiyle yaptırılacağı hükmü yer almaktadır. Bu hüküm gereği olarak Bakanlığımız tarafından yetki devredilen kurum ve kuruluşlar tarafından gerekli denetimler gerçekleştirilmekte, Bakanlığımız tarafından düzenlenen denetim raporları EPDK'ya gerekli yaptırım ve işlemler yapılmak üzere iletilmektedir. EPDK'ya ulaşan denetim raporlarının gerekli inceleme ve değerlendirmeleri yapılmakta, mevzuata aykırı hususların tespit edilmesi durumunda gerekli soruşturmanın gerçekleştirilmesi ve müteakiben gerekmesi durumunda gerekli yaptırım ve cezai işlemlerin uygulanması için gerekli süreçler yürütülmektedir. Dolayısıyla söz konusu dağıtım bölgesinde meydana gelen elektrik kesintilerinin, görevli dağıtım şirketinin mevzuata aykırı iş ve işlemleri neticesinde meydana geldiğinin tespit edilmesi durumunda gerekli idari soruşturma süreci başlatılacaktır.